დამტკიცებულია

შპს გია მურღულიას უნივერსალური სკოლის
დირექტორის 2026 წლის 20 აპრილის N2-12 ბრძანებით

შპს გია მურღულიას უნივერსალური სკოლის მოსწავლეთა ადაპტაციის წესი

2026 წელი

მოსწავლეთა ადაპტაციის წესი

მუხლი 1. ზოგადი ინფორმაცია

1.1 შპს გია მურღულიას უნივერსალური სკოლა დაინტერესებულია, ხელი შეუწყოს მოსწავლეთა სკოლაში ადაპტაციას და გააადვილოს სასკოლო პროცესში პირველკლასელთა და მობილობის წესით გადმოსული მოსწავლეების ჩართულობა. ამასთან, აღნიშნული წესი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს იმ მოსწავლეების ადაპტაციის პროცესის გასამარტივებლად, რომელთა სასკოლო ცხოვრებაში ჩართვას ართულებს სხვადასხვა ტიპის ბარიერის არსებობა.

1.2 ეს წესი შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს იმ შემთხვევაშიც, როდესაც მოსწავლეს, ამ მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილი მიზეზებისგან დამოუკიდებლად, გააჩნია სასკოლო პროცესთან ადაპტაციის პრობლემები.

1.3 წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია განსაზღვროს სკოლის მიერ, მისი მიზნებისა და საქმიანობის გათვალისწინებით, მოსწავლეთა სასკოლო ცხოვრებაში ადაპტაციის მექანიზმები და მათი განხორციელების პროცედურები.

1.4 აღნიშნული დოკუმენტის მოქმედება ვრცელდება სკოლაში დასაქმებულ ყველა პირზე, მოსწავლეებსა და მათ მშობლებზე.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

2.1 წინამდებარე დოკუმენტში გამოყენებული ტერმინები განიმარტება სკოლის საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე.

2.2 ამ წესში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) ადაპტაცია – მოსწავლის უნარი, შეეგუოს სასწავლო პროცესსა და სასკოლო ცხოვრებას. დაამყაროს წარმატებული კომუნიკაცია სასკოლო საზოგადოებასთან და ჰქონდეს შესაძლებლობა, ჩაერთოს საგაკვეთილო პროცესში;

ბ) დეადაპტაცია – მდგომარეობა, როდესაც მოსწავლე ვერ ეგუება სასწავლო პროცესსა და სასკოლო ცხოვრებას. ვერ ამყარებს წარმატებულ კომუნიკაციას სასკოლო საზოგადოებასთან და არ აქვს შესაძლებლობა, ჩაერთოს საგაკვეთილო პროცესში.

მუხლი 3. მოსწავლის სასკოლო ცხოვრებაში ადაპტაციის პრინციპები და მნიშვნელოვანი ფაქტორები

მოსწავლის სასკოლო პროცესში ადაპტაციისას გათვალისწინებულ უნდა იქნეს შემდეგი ფაქტორები:

ა) მოსწავლის ინდივიდუალური თავისებურებები, მისი ხასიათი;

ბ) უფროსი და-ძმის გამოცდილება, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;

გ) სასწავლო დატვირთვის ინტენსივობა და საგანმანათლებლო პროგრამების სირთულე – ხშირია შემთხვევები, როდესაც მოსწავლე ვერ ახერხებს სასწავლო პროგრამის წარმატებით დაძლევას. განსაკუთრებით კი სწავლების საწყის ეტაპზე. აღნიშნულმა არ უნდა დააზიანოს მოსწავლის თვითშეფასება და არ უნდა უბიძგოს მას ისეთი ქმედებებისკენ, რომელიც ხელს შეუშლის უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებას;

დ) იმ მოსწავლეებთან, რომლებსაც გააჩნიათ ენობრივი ბარიერი ან კულტურული განსხვავებულობა, აუცილებელია, მასწავლებელმა მიმართოს განსაკუთრებულ ღონისძიებებს მოსწავლის საგაკვეთილო პროცესში ჩასართავად. ამ დროს, განსაკუთრებით დიდია კლასის დამრიგებლის/დამრიგებლების როლი. მან უნდა სცადოს, რომ თუნდაც თანამედროვე თარგმნის საშუალებების გამოყენებით, გააცნოს მოსწავლეებს კონკრეტული კულტურის ზოგადი მახასიათებლები მათთვის საინტერესო კუთხით, გამოხატოს პატივისცემა იმ კონკრეტული კულტურის მიმართ, დაამყაროს მარტივი კომუნიკაცია მოსწავლესთან და წაახალისოს სხვა თანაკლასელებიც, ჩართონ იგი საერთო აქტივობებში, როგორიცაა ჯგუფური დავალებები, სხვადასხვა სახის თამაშები და ა.შ.

ე) დამრიგებლის როლი – იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლე ვერ ახერხებს წარმატებით ადაპტაციას, სწორედ კლასის დამრიგებელმა უნდა გამოიჩინოს ინიციატივა და წაახალისოს მოსწავლეები,

დაამყარონ კომუნიკაცია კლასის ახალ წევრთან. ამ დროს განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს ჯგუფურ დავალებებს, თამაშებს და სხვა ისეთ აქტივობებს, სადაც წარმატების მისაღწევად აუცილებელია კოორდინირებული ქმედებები და ჯგუფის წევრებს შორის კომუნიკაცია.
ვ) მშობლის ფაქტორი – მოსწავლის სკოლაში ადპტაციისათვის უმნიშვნელოვანესია მშობლის ჩართულობა. უმეტესად, მოსწავლის დეადაპტაციის ნიშნები სახლში უფრო შესამჩნევია, ვიდრე სკოლაში. ამდენად, მოსწავლის მშობელი მყისიერად უნდა იქნეს ინფორმირებული მოსწავლის ადაპტაციისა თუ დეადაპტაციის ტემპების შესახებ, რათა დროულად იქნას დეადაპტაციის ნიშნები გამოვლენილი და მოსწავლეს გაეწიოს შესაბამისი დახმარება;
ზ) ფსიქოლოგის როლი – იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლეს გამოუვლინდება დეადაპტაციის ნიშნები, სასურველია მოსწავლეზე ფსიქოლოგის დაკვირვება და შემდგომი აქტივობების დაგეგმვა;
თ) საორიენტაციო ვიზიტი – სასწავლო პროცესის დაწყებამდე ან პირველივე დღეს უნდა მოხდეს სასკოლო გარემოს დათვალიერება, გაცნობა, მოსწავლისათვის საჭირო საორგანიზაციო საკითხების მიწოდება.

მუხლი 4. პირველკლასელთა ადაპტაცია
4.1. პირველკლასელთა მიღებამდე სკოლის ადმინისტრაციის წარმომადგენელი და დამრიგებელი ახორციელებენ სკოლის შესაძლებლობების განსაზღვრას შეხვდარზე მოსული მოსწავლის შესაძლებლობებთან მიმართებით;
აღნიშნულის დასადგენად, შეიძლება ჩაინიშნოს მოსწავლესთან განმეორებითი შეხვედრა;
4.2. პირველკლასელთა წარმატებული ადაპტაციისათვის დამრიგებელი ვალდებულია, ჩაატაროს ისეთი აქტივობები, რომლებიც ხელს შეუწყობს მოსწავლეების ურთიერთგაცნობას, ერთმანეთთან დაახლოებასა და სასწავლო გარემოსთან ადაპტირებას.

მუხლი 5. სსსმ მოსწავლეთა ადაპტაცია
5.1. სსსმ მოსწავლეთა წარმატებული ადაპტაციისთვის საჭიროა ინფორმაცია ბავშვის ფუნქციური, სოციალურ-ემოციური, წინა აკადემიური, უნარების შესახებ. ასევე, მნიშვნელოვანია ბავშვის ინტერესების, ქცევის თავისებურებების და პიროვნული მახასიათებლების ცოდნა. სკოლამ აღნიშნული ინფორმაცია უნდა მოიპოვოს ბავშვის ოჯახთან თანმიმდევრული კომუნიკაციით. ობიექტურ წყაროს შესაბამისი ორგანოს მიერ გაცემული დასკვნა, რომელშიც დაწვრილებით არის აღწერილი ბავშვის საჭიროებები და მოცემულია სასწავლო პროცესისა და გარემოს მორგების რეკომენდაციები.
5.2. სსსმ მოსწავლის რეგისტაციის შემთხვევაში, სკოლამ უნდა გაითვალისწინოს მოსწავლის საჭიროებები (მაგალითად ფიზიკური გარემოს ადაპტირებასთან დაკავშირებული საჭიროებები), რათა მომავალმა მოსწავლემ შეძლოს გარემოში თავისუფლად გადაადგილება.
5.3. რიგ შემთხვევებში, შეიძლება გამოიკვეთოს ინკლუზიური განათლების დამხმარე სპეციალისტების მობილიზების საჭიროებაც (სპეციალური მასწავლებელი, ბავშვის ინდივიდუალური ასისტენტი და სხვა). აღნიშნულის საჭიროების შემთხვევაში, დროულად უნდა მოხდეს სათანადო სპეციალისტების შერჩევა.
5.4. მნიშვნელოვანია, სკოლის მხრიდან მშობლებმა მიიღონ ამომწურავი ინფორმაცია, თუ რა დამხმარე სერვისებია სკოლაში სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე ბავშვების მხარდასაჭერად. ასევე, თუ რა კვალიფიკაციის მქონე სპეციალისტები მუშაობენ სკოლაში, როგორ წარიმართება სასწავლო პროცესი, როგორ მოხდება ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით სწავლება.

მუხლი 6. მობილობით გადმოსული მოსწავლის ადაპტაცია
6.1. კლასის დამრიგებელი ახლად ჩარიცხულ მოსწავლეს აცნობს კლასის მასწავლებლებს;
6.2. დამრიგებელი ახლად ჩარიცხულ მოსწავლეს აცნობს თავის უფლება-მოვალეობებს, შინაგანაწესს, მოსწავლის ქცევის კოდექსს და სხვა საჭირო შიდა აქტებს, ასევე, სკოლაში ქცევის ზოგად წესებს და უსაფრთხოების ინსტრუქციებს;
6.3. ახალი მოსწავლეს პირველივე გაკვეთილზე (ან დასვენებაზე) დამრიგებელი აძლევს საკუთარი თავის წარდგენის საშუალებას;

6.4. კლასიდან შერჩეული მოსწავლე/მოსწავლეები უზრუნელყოფს/უზრუნველყოფენ ახლადჩარიცხული მოსწავლისათვის სასკოლო გარემოს დათვალიერებას (სააქტო დარბაზის, ლაბორატორიების, კაბინეტების, ეზოს და სხვა ტერიტორიების გაცნობას);
6.5. დამრიგებელი წინასწარ აცნობს კლასის მშობლებს ინფორმაციას ახალი მოსწავლის შესახებ (შესაძლებლობის შემთხვევაში მოსწავლეებსაც ესაუბრება);
6.6. დამრიგებელი მუდმივ კომუნიკაციაშია ახალ მოსწავლესა და მის მშობელთან და იგებს ინფორმაციას მოსწავლის განწყობისა და სასკოლო ცხოვრების შესახებ.
6.7. სასურველია, სასწავლო წლის დასაწყისში მოეწყოს სასწავლო შემეცნებითი ექსკურსიები, რითაც არაფორმალურ გარემოში, თამაშითა და სხვა აქტივოებებით ხდება მოსწავლეთა უკეთ გაცნობა და ადაპტაცია.

მუხლი 7. მოსწავლეთა მიღება, სწავლის დაწყების პირველი დღე
7.1. სასწავლო წლის პირველი დღე ტარდება განსხვავებული ფორმატით. ეწყობა გასვლითი აქტივობა ან სკოლის ეზოში საზეიმო დახვედრა. აღნიშნული ღონისძიების მიზანია სხვადასხვა სახალისო აქტივობების მეშვეობით მოსწავლეთა დაახლოება.

მუხლი 8. წარმატებული ადაპტაციის ნიშნები
სასკოლო პროცესთან წარმატებული ადაპტაციის ნიშნებია, თუ მოსწავლე:
8.1. მხიარული, მშვიდი და ხალისიანია;
8.2. სწრაფად ამყარებს კომუნიკაციას თანაკლასელებთან, რაც შეიძლება გამოხატული იყოს მათთან თამაშით;
8.3. სიამოვნებს მასწავლებლებსა და თანაკლასელებზე საუბარი;
8.4. მშვიდად ასრულებს მასწავლებლის მითითებებს, საჭიროების შემთხვევაში სვამს შეკითხვებს და ადეკვატურად რეაგირებს შენიშვნებზე;
8.5. სიამოვნებს სკოლაში წასვლა და სკოლისათვის მზადების პროცესი;
8.6. მოსწონს სასკოლო ცხოვრების წესი;
8.7. არ აქვს სკოლასთან, მასწავლებლებსა და თანაკლასელებთან დაკავშირებული შიშები;
8.8. საჭიროების შემთხვევაში სკოლის პერსონალს სთხოვს დახმარებას.

მუხლი 9. რეკომენდაციები მოსწავლის წარმატებული ადაპტაციისას
9.1 იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლის ადაპტაციის პროცესი წარმატებით მიმდინარეობს, ამის შესახებ უნდა ეცნობოს მშობელს და განემარტოს, რომ მოსწავლეს არ გააჩნია დეადაპტაციის ნიშნები.
9.2 მოსწავლის წარმატებული ადაპტაციისას არ არის საჭირო დამატებითი სპეციალური ღონისძიებების გატარება. თუმცა, აუცილებელია, მოსწავლე წახალისდეს პოზიტიური კომენტარებითა და უკუკავშირით.

მუხლი 10. დეადაპტაციის ნიშნები
დეადაპტაციის ნიშნებია:
10.1. მოსწავლის სწრაფად და ხშირად გადაღლა;
10.2. მოსწავლის აშკარად გამოხატული შფოთვა სკოლაში წასვლის წინ;
10.3. მოსწავლე შესაძლოა ხშირად უჩიოდეს თავის ტკივილსა და უმადობას;
10.4. მოსწავლეს არ ჰყავს მეგობრები სკოლაში;
10.5. მოსწავლე ხშირად გამოხატავს უკმაყოფილებას მასწავლებლების მოთხოვნების მიმართ;
10.6. მოსწავლე თავს არიდებს თანაკლასელებთან კონტაქტს;
10.7. მოსწავლეს უჭირს სასკოლო მოთხოვნების შესრულება, ვერ/არ იცავს სასკოლო წესებს;
10.8. მოსწავლის მხრიდან საგაკვეთილო პროცესზე სრულყოფილად დასწრების თავის არიდება/საგაკვეთილო პროცესიდან გათავისუფლების ხშირი მცდელობა.

მუხლი 11. დეადაპტაციის პროცესისას განსახორციელებელი ღონისძიებები

11.1 დეადაპტაციის პროცესისას მნიშვნელოვანია, რომ მასწავლებლების მიერ იდენტიფიცირებულ იქნეს მოსწავლის სასკოლო პროცესში ჩართულობის პროცესი, რასაც უნდა მოყვეს მშობლის დაუყოვნებლივი შეტყობინება და პროცესში ჩართვა.

11.2 ადაპტაციის პროცესში შესაძლებელია ჩართულ იქნეს დამრიგებელი ან სხვა თანამშრომელი, რომელსაც გააჩნია სათანადო კომპეტენცია/გამოცდილება.

11.3 აუცილებელია, სკოლაში ყოფნის პირველივე დღეებში ხელი შევუწყოთ მოსწავლეს, ირწმუნოს საკუთარი ძალების, ჩამოუყალიბოს ადეკვატური თვითშეფასება და ჰქონდეს მოტივაცია.

11.4 კლასის დამრიგებლის მხრიდან მშობელს უნდა განემარტოს, რომ მოსწავლის წარუმატებლობამ არ უნდა გააღიზიანოს იგი. ამ დროს მოსწავლეს სჭირდება პოზიტიური განწყობები და რაც შეიძლება ნაკლები სტრესი. ხშირ შემთხვევაში, მიუხედავად რეალური შედეგისა, შესაძლებელია მოსწავლე იქნეს წახალისებული დადებითი კომენტარებითა და შექებით.

11.5 სკოლასთან ადაპტაციის პერიოდში განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს დღის რეჟიმის სწორად შედგენა. მოსწავლის დატვირთვის შესამცირებლად და გადაღლის თავიდან ასაცილებლად მშობელს უნდა მიეცეს რეკომენდაცია, რომ უზრუნველყოს მოსწავლის დღის რეჟიმის ორგანიზება. მოსწავლეს უნდა რჩებოდეს დრო თამაშისთვის, გართობისათვის, მისთვის საინტერესო ფილმების სანახავად, სასეირნოდ, სხვადასხვა სპორტული აქტივობებისთვის და ა.შ.

11.6 მშობელს უნდა მიეცეს რეკომენდაცია, რომ მოსწავლე კვირის რამდენიმე დღის განმავლობაში დააკავოს ფიზიკური აქტივობით. ეს ხელს შეუწყობს მოსწავლის სტრესის დონის კლებასა და სიჯანსაღეს.

11.7 მშობელს უნდა მიეცეს რეკომენდაცია, რომ არავის შეადაროს საკუთარი შვილი. ასეთი შედარებებით შეიძლება მოსწავლეს დავაკარგვინოთ საკუთარი თავის რწმენა და თვითშეფასებაც დავუქვეითოთ. შეიძლება მხოლოდ მოსწავლის დღევანდელი მდგომარეობის შედარება მის წარსულ მიღწევებთან და სასურველია, თუ ეს მოხდება მხოლოდ პოზიტიურ კონტექსტში.

მუხლი 12. წინამდებარე დოკუმენტის გაცნობა

12.1 სკოლა უზრუნველყოფს მოსწავლეთა ადაპტაციის წესის გაცნობას სკოლაში დასაქმებული პირებისათვის.

12.2 სკოლა, საჭიროების შემთხვევაში, ყველა დაინტერესებულ პირს განუმარტავს მოსწავლეთა ადაპტაციის პრინციპებს.

მუხლი 13. დასკვნითი დებულებები

13.1 წინამდებარე დოკუმენტი მტკიცდება დირექტორის მიერ ბრძანებით;

13.2 დოკუმენტში ცვლილებებისა ან/და დამატებების შეტანა ხორციელდება ამ მუხლის პირველ პუნქტში მოცემული წესით სასკოლო საზოგადოების ჩართულობით.